

14/09/84

EL LENGUATGE

Aposicions

Les aposicions explicatives s'han d'escriure sempre entre dues comes, o entre una coma i un altre signe de puntuació quan constitueixen l'últim terme de la frase. Però, és clar, dir això és com no dir res si no expliquem en què consisteixen les aposicions explicatives. Mestre Pompeu Fabra avui ens estalviarà feina: ho farem reproduint un dels paràgrafs de la seva Gramàtica de 1956 (pàg. 79): "Així com, a semblança d'un adjectiu, un nom o un grup nominal, introduït per mitjà d'un verb atributiu, pot fer de terme predicatiu d'una proposició del tipus II una proposició com *El regle és curt*, així mateix, juxtaposat a un nom, pot fer de complement determinatiu, o predicatiu d'aquest nom. Exemples: *Jo no parlo d'en Serra advocat sinó d'en Serra metge* (aposicions determinatives). *L'acompanyaven mossèn Prats, rector de Castellterçol, i mossèn Blasi, vicari de Moià* (aposicions explicatives). Notem l'ús de la coma en les aposicions explicatives." Ve-t'ho aquí.

El recte ús de la coma presenta molts casos dubtosos i vacil·lants,

però també en presenta molts que són més clars que l'aigua. Qualsevol que estigui acostumat a redactar, i a fer-ho amb cura, no vacil·larà mai a inscriure una coma abans d'una aposició explicativa, sense necessitat d'haver-ho après a cap tractat gramatical, i sense tenir cap idea precisa del que és una aposició explicativa. Però el fet és que no tothom escriu o redacta amb cura, i una de les conseqüències d'aquesta extraordinària descurança és que ens podem atipar de llegir textos, tant originals com publicats, en què hom ha prescindit de les comes que han d'aïllar les aposicions explicatives. Hi ha qui amb una ja passa, la primera o la segona, hi ha qui se les estalvia totes dues: *Quan Enric Prat de la Riba president de la Diputació de Barcelona, va fundar..., Des del castell de Vilalba, situat en un contrafort es veu tota la vall. Jacint Verdaguer el nostra poeta nacional va néixer a Folgueroles un poble de la plana de Vic.* És fàcil de veure, creiem, que aquest darrer exemple demana tres comes, les dues que han d'aïllar *el nostre poeta nacional* i la que ha de precedir la segona aposició, *un poble de la plana de Vic*. Fabre hi afegeix que comparem aquestes construccions amb les proposicions relatives explicatives, això és, amb construccions com és ara *El seu germà gran, que viu a París, és un pintor molt conegut.*

Albert Jané